

Barnbokslut

2025

Inledning

Detta barnbokslut följer upp Region Kronobergs ansvar för att omsätta barnets rättigheter i barnkonventionen under verksamhetsåret 2025. Det är en del av årsredovisningen och regionens verksamheter har rapporterat in via Stratsys. I en del fall har kompletterande information skickats direkt till människoräts- och barnrättsstrategen som sammanfattar och analyserar den inrapporterade informationen i detta dokument.

Barnbokslutet 2025 innehåller följande delar:

1. Likvärdiga villkor och förbud mot diskriminering	3
2. Barnanpassad information och barnets delaktighet	5
2.1 Patientnämnden.....	7
3. Goda levnadsvillkor för barn och barn som far illa.....	8
4. Fördjupning: Barnrättsbaserade beslut	14
5. Barnrättsbaserad verksamhet	16
6. Kommentarer till barnbokslutet.....	20

1. Likvärdiga villkor och förbud mot diskriminering

Region Kronobergs värdegrund utgår från respekt för människan. Vi arbetar för allas lika värde, jämställdhet, jämlikhet och förbud mot diskriminering.

- **Tillgänglighet utifrån barnets ålder:** Akutkliniken och Barnakuten har arbetat med triage 0–13 år på barnakuten med läkarundersökning på ”stora” akuten.
- **Barn- och ungdomskliniken** har stärkt förutsättningarna för det nyfödda barnets rätt till sina syskon.
- **En väg in och Familjehälsan** tar nu även emot remisser för barn 6–18 år, som är i behov av logopedkontakt, behandling verbal dyspraxi och språkstörningsutredning.
- **Specialistpsykiatrien** har anpassat ett väntrum på akutpsykiatriska mottagningen till barn och unga.
- **Vårdcentralen Ingelstad** har i sitt väntrum utökat tillgängligheten för de yngsta barnen. Mottagningsrum på BVC har anpassats utifrån storlek och hygieniska aspekter.
- **Jämställdhet:** Hudkliniken har under året arbetat för ökad jämställdhet kring behandling vid sexuellt överförbara sjukdomar.
- **Primärvården** har infört HPV-vaccination även för pojkar.
- **Vårdcentralen Åseda** har tagit fram en rutin för att göra en strukturerad undersökning av både pojkars och flickors yttre genitala för att i första hand hitta avvikelser.
- **Barns könsidentitet/könsuttryck och/eller sexuella läggning:** En väg in, Familjehälsan, Primärvårdsrehab har tagit fram en rutin för hantering utifrån ny lag kring byte av juridiskt kön.
- **Barn med funktionsnedsättning:** En väg in och habiliteringen har under året haft en tätare samverkan och tagit fram en gemensam rutin för att tydliggöra tillvägagångssätt när barn inom habiliteringen önskar insats för psykisk ohälsa.
- **Folkhälsa och social hållbarhet** har genomfört barn- och ungdomsenkäten för anpassad skola för första gången.
- **Kulturenheten** har genom Regionteatern Blekinge Kronoberg fortsatt utveckla föreställningsformen ”Relaxed Performance”. Föreställningarna anpassas och görs mer tillgängliga för individer som kan uppleva traditionell teater som överväldigande eller obehaglig, som exempelvis personer med autism, sensoriska och kommunikativa funktionsnedsättningar, inlärningssvårigheter med mera.
- **Kvinnokliniken** har tillsammans med **habiliteringen** tagit fram anpassad information om besök och drop-in på mottagningen, samt tryckt upp Sexit på lätt svenska.
- **Länstrafiken** har gjort förbättringar på webbsidan för att möta behov som kan finnas hos barn och vuxna med funktionsnedsättningar, enligt direktiv kring digital tillgänglighet.
- **Primärvården** lyfter avsaknaden av någon ansvarig inom regionen för frågor som rör rättighetsområdet funktionsnedsättning för alla patienter inom vården.

- **Vårdcentralerna Braås och Ingelstad** har anpassat sitt lokaler för rullstolsburna.
- **Vårdcentralen Åseda** har under året upplevt utmaningar i bemötandet med barn utan språk. De planerar att använda och utveckla bildstöd för att underlätta kommunikationen.
- **Barns språk, etnicitet och religion: En väg in** har utifrån behov under året ökat användningen av tolksamtal i triagering.
- **Barnhälsovården** har utökat hembesöksprogram för att nå fler föräldrar som inte pratar svenska i barnhälsovårdens föräldragrupper.
- **Vårdcentralen Alvesta** har satt upp en karta med flaggor som visar på vilka 51 länder som deras familjer kommer ifrån. De har böcker på olika språk och affischer samt material som belyser olika familjekonstellationer och etniciteter. Riktade insatser mot specifika grupper har visat sig mer framgångsrikt för att locka personer med utländsk bakgrund, än insatser öppna för alla.
- **Vårdcentralen Dalbo** har genomfört riktad föräldrautbildning för afghanska familjer.
- **Vårdcentralen Lagan** har genomfört föräldrastöd i grupp till mammor med barn 0–6 år som inte har svenska som modersmål
- **Hänsyn till familjers socioekonomiska status: Barnhälsovården** har utökat hembesöksprogrammet i socioekonomiskt utsatta områden i Kronobergs län.
- **Länstrafiken** har erbjudit kommunerna att köpa Sommarlovskortet som minskar barns och ungas resekostnader under sommaren.
- **Rättsspsykiatri** har arbetat med ökade möjligheter för fler föräldrar/närstående i en svår ekonomisk situation som vårdas på kliniken att skapa presenter till sina barn.
- **Vårdcentralen Braås** har anpassat tider för mottagningsbesök efter eventuella bussar och liknande.
- **Vårdcentralen Skärvet** har anpassat sin verksamhet efter familjernas behov och erbjuder kvällsöppen mottagning på BVC.
- **Tillgänglighet utifrån barns bostadsort: Familjehälsan** har infört logopedkontakt för BVC som har högt CNI-värde för barn (Care Need Index).
- **Folktandvården** har utökat munhälsoprogrammet med lektioner och fluoridsköljning i skolor inom områden med ökad kariesförekomst.
- **Kulturenheten** rapporterar att 14 konstworkshops inom projektet Bästa Biennalens festival har genomförts på tio platser i länet under höstlovet. De har varit kostnadsfria och öppna för allmänheten med syfte att öka delaktighet och skapa möjlighet för alla barn att ta del av samtidskonst och få möta professionella konstnärer.
- **Rättsspsykiatri** har arbetat med ökade möjligheter för fler föräldrar/närstående som vårdas på kliniken att skapa och skicka presenter till sina barn, oavsett var i landet de bor.
- **Vårdcentralen i Strömsnäsbruk** har påbörjat hembesök hos nyinflyttade.

2. Barnanpassad information och barnets delaktighet

Barn har rätt att vara informerad om, och delaktiga i, frågor som berör deras liv. De har rätt till information som de kan förstå, på ett enkelt och begripligt språk.

- **Barnanpassad information:** **En väg in** och **Familjehälsan** har lagt till barnanpassad information på deras sidor på 1177.
- **Folktandvården** har tagit fram ett barnanpassat bildspel inför lustgasbehandling.
- **Länstrafiken** har besökt skolor i länet för att informera vad som är viktigt att tänka på när man åker skolbuss. Under året uppdaterades materialet med bland annat en ny informationsfilm som spelades in tillsammans med elever i årskurs 5 på Mohedaskolan.
- **Rättsspsykiatri** har startat en telefonlinje för närstående i november. Två närståendesamordnare tar varje tisdag och torsdag emot samtal från närstående, vilket underlättar för närstående barn och vuxna att få information om vårdprocesser och kontaktuppgifter till avdelningen där patienten vårdas.
- **Specialistpsykiatri** har under året tagit fram barnanpassade broschyrer, barnanpassat material "Vad bestämde vi?", besökskort samt digitala skattningar via AmniCare.
- **Vårdcentralerna Alvesta, Moheda och Ryd** har tagit fram bildstöd på olika språk.
- **Barns delaktighet och inflytande:** **Barnhälsovården** har följt upp föräldrars upplevelser av att delta i föräldragrupp.
- **Barn- och ungdomskliniken** har påbörjat eget samtal till barn över 12 år. Överenskommelser/patientkontrakt syftar till att öka barns och ungas inflytande och delaktighet i sin vård och sitt välmående.
- **Barn- och ungdomskliniken, habiliteringen och specialistpsykiatri** har under året haft varsin Vooglersgrupp (unga vårdutvecklare) som regelbundet träffats för att bidra med synpunkter på vården.
- **En väg in** har under året arbetat mer aktivt med barns egen rätt att söka vård utifrån ålder och mognad, kopplat till juridiska perspektiv på samtyckesrätten.
- **Familjehälsan** har under året genomfört en barnrond i sina lokaler.
- **Folktandvården** har genomfört en enkätundersökning för ungdomar som en del av deras kvalitetskontroll.
- **Kulturenheten** har integrerat barns åsikter i konsthandläggarnas arbete med konstnärlig gestaltning. Framtagningen av konst till Neonatalavdelningen på Växjö sjukhus har haft fokus på familjenära vård, med fokus på barnet som vårdas och syskons möjlighet till meningsfull vistelse.
- **Kulturenheten** rapporterar att Biblioteksutveckling Kronoberg har genomfört en förstudie i Växjö och ett lokalt projekt i Ljungby för att öka barns delaktighet inom Läsfrämjandelyft för folkbibliotek. Studierna resulterar i kommande anställningar av unga läsambassadörer som kommer att arbeta med ungas läsning på olika sätt.

- **Länstrafiken** har under hösten genomfört en kundresa för att förstå hur resenärerna upplever sin resa med Länstrafiken, vilket även omfattat intervjuer med barn och unga.
- **Länstrafiken** har med hjälp av studenter vid Linnéuniversitetet genomfört en enkätstudie för att ta reda på vad som motiverar Generation Z att delta i intervjuer, med syfte att skapa underlag för en framtida kundpanel.
- **Länstrafikens** årliga kundnöjdhetsundersökning visar att nöjdhetsvärdet åldersgruppen 15–19 år försämrades från 53 % till 48 %. Resultaten 2025 visar på den lägsta kundindexet samt nöjdheten med den senaste resan på fem år, samt på den lägsta nöjdheten med förarens bemötande på fyra år. Det är stora skillnader mellan hur nöjda ungdomar och vuxna är, där nöjdheten med länstrafiken ökar med resenärernas stigande ålder.

Kundnöjdhet 2025	Ungdomar 15–19 år					Totalt resultat alla åldersgrupper				
	2021	2022	2023	2024	2025	2021	2022	2023	2024	2025
Nöjd kundindex	58 %	51 %	62 %	53 %	48 %	66 %	62 %	66 %	58 %	64 %
Nöjdhet senaste resan	72 %	75 %	75 %	68 %	64 %	80 %	81 %	81 %	72 %	77 %
Förarens bemötande	53 %	68 %	68 %	71 %	59 %	70 %	75 %	74 %	77 %	75 %

- **Regional utveckling** har genomfört en extern utvärdering av Ungdomsbarometern för att ta del av barns och ungdomars upplevelser av Yrkesdagen.
- **Regional utveckling** har genomfört dialog och workshop med unga kommunutvecklare utifrån vad som är viktigt i livet och vid livskriser.
- **Specialistpsykiatrien** har under året påbörjat arbete med BUP och vuxenpsykiatrien kring en grupp med barn och föräldrar. De har genomfört barnronder i sina lokaler tillsammans med barn och unga.
- **Verklighetslabbet** har hållit workshopar för Växjö kommuns unga kommunutvecklare under temat ”Vad är viktigt för att du ska kunna leva ett gott liv – vad vill du att beslutsfattare i Kronoberg ska känna till?”
- **Vårdcentralen Ingelstad** har under året genomfört enkäter till samtliga patienter som besöker vården, inklusive barn och unga.
- **Vårdcentralen Lagan** har under året åtgärdat sin verksamhet utifrån feedback som barn och unga gav under en barnrond 2024.
- **Vårdcentralen Teleborg** har utformat ett tåg på dörrarna till BVC-rummen där barn genomför sitt 4-årsbesök. Tillsammans med barnen fäster de bilder på de olika aktiviteterna som ska göras på besöket och barnet får på så sätt vara delaktig i hur besöket ska planeras och i vilken ordning de vill göra aktiviteterna.
- **Vårdcentralerna Kungshögen och Åseda** har gjort en enkätundersökning på familjecentralen kring upplevelser av delaktighet.

2.1 Patientnämnden.

Patientnämnden tar emot synpunkter och klagomål och har under 2025 registrerat 90 ärenden som rör barn och unga upp till 19 år. Dessa ärenden motsvarar ca 10 procent av samtliga ärenden, vilket ha legat på samma nivå de senaste två åren. När det gäller könsfördelningen har det skett en viss ökning av ärenden för flickor (51 ärenden) jämfört med pojkar (38 ärenden) jämfört med 2024.

Mer än hälften av ärenden rör vård, behandling och resultat, och ca en femtedel av ärenden rör kommunikation. En ökning ses i ärenden som rör sjukhusvård, där finns också flest ärenden registrerat. En minskning ses i de ärenden som rör specialistpsykiatri barn och unga medan primärvården är samma som föregående år.

Oftast är det en vårdnadshavare som kontaktar patientnämnden. Handlar ärendet om ett äldre barn/ungdom begär patientnämndshandläggare att patienten själv lämnar sitt godkännande till att ärendet skickas vidare. I de flesta fall vill barnet/ungdomen att kontakterna sedan sker via föräldern/vårdnadshavaren.

Kontaktorsak Patientnämnden Barn och unga	2018 %	2019 %	2020 %	2021 %	2022 %	2023 %	2024 %	2025 %
Vård, behandling och resultat	47	45	44	22	56	55	53	60
Kommunikation	23	29	25	28	16	18,5	24	20
Organisation, vårdansvar, tillgänglighet	16	14	24	21	17	17,5	10	11
Medicinsk dokumentation och sekretess	0	6	4	7	4	3,5	5	2
Administrativ hantering	8	12	2	11	6	3,5	1	3
Ekonomi	2	2	0	0	0	1	1	3
Ej vald eller övrigt	0	2	2	0	1	1	0	1

Under kontaktorsak "Vård och behandling" ingår också de ärende som registrerats under kategorin "Resultat"

3. Goda levnadsvillkor för barn och barn som far illa

Region Kronoberg ska verka för att barn ska ha goda och jämlika levnadsvillkor samt en trygg och säker livsmiljö i Kronobergs län. Regionen har ett särskilt ansvar för att upptäcka och stödja barn som far illa.

- **Barn som far illa: Infektionskliniken** har under året stärkt arbetet kring orosanmälan vid sprututbytet när det framkommer att det finns barn i familjen.
- **Länstrafiken** har under året arbetat med att klassificera samtliga lagrade personuppgifter i IT-systemen. Uppgifter om ett barn anses vara extra skyddsvärda personuppgifter som kräver ett utökat skydd.
- **Rättspsykiatri** rapporterar utmaningar i processen kring orosanmälan när socialtjänsten inte alltid har tillräcklig kunskap om hälso- och sjukvårdslagens reglering kring barn som närstående.
- Under året rapporterar **utvecklingsledare för våld i nära relationer, barn som far illa samt hedersrelaterat våld och förtryck** att hälso- och sjukvården samt tandvården har gjort 1307 orosanmälningar till Socialtjänsten. Det är en ökning med 10 % jämfört med förra året, samt en ökning på 257 % sedan 2019.

VERKSAMHET	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Akuten	23	52	86	83	106	111	108
Ambulansverksamhet	1	8	46	29	53	45	57
Barn- och ungdomskliniken	109	149	129	131	132	118	126
Folktandvården	2	59	76	107	108	88	93
Kvinnokliniken	28	27	30	41	37	54	25
Barnhälsovården	74	102	52	88	120	147	104
Habiliteringen	10	31	31	20	36	19	25
Primärvården (VC, rehab, familjehälsan, En väg in m.fl.)	48	60	31	67	135	155	176
Rättspsykiatri	20	7	6	14	13	12	14
Specialistpsykiatri	179	169	294	311	323	390	475
Ögonkliniken	1	1	9	4	11	17	11
Övriga	13	36	28	45	29	31	93
TOTALT	508	701	818	944	1103	1187	1307

- **Barn som närstående: Akutkliniken** har i triagen infört frågor till alla patienter om det finns närstående barn under 18 år i hemmet.
- **Rehabkliniken** har genom smärtenheten börjat synliggöra barn som anhöriga till föräldrar med långvarig smärta. Genom strukturerade anhörigtillfällen ges barn möjlighet att förstå, ställa frågor och bli sedda – en lågtröskelinsats med stor förebyggande betydelse för barn.
- **Barns transportmöjligheter: Länstrafiken** har i samband med invigningen av de nya stadsbussarna på el, genomfört aktiviteter riktade mot barn. En tipspromenad med barnfrågor syftade exempelvis till att göra det enkelt för barn att ta till sig information om de nya elbussarna.

- **Föräldrastöd och föräldraskap:** AV-media har tillsammans med **Folkhälsa och social hållbarhet** genomfört ett arbete inom ramen för DigiPuls 2.0. Syftet var att öka barns aktivitet med hjälp av föräldrars kunskap om vikten av fysisk aktivitet.
- **Barn- och ungdomskliniken** har genom ombyggnation av neonatalavdelningen skapat organisatoriska möjligheter som tillgodoser barnets rätt till båda föräldrarna dygnet runt.
- **Barnhälsovården, familjehälsan och föräldra- och barnhälsovårdspsykolog** har startat ett samverkansprojekt med gemensamma riktade teambesök i familjer. Socialtjänstens Tidiga insatser bjuds in till föräldragrupper för att prata anknytning/samspel och minska steget att söka hjälp via socialtjänsten.
- **BVC Teleborg** har tillsammans med en manlig skolsocionom och en manlig sjuksköterska från vårdcentralen anordnat pappaträffar.
- **Folktandvården** har under året arbetat tillsammans med **barnhälsovården** kring ett familjestödsprogram för barn med obesitas, samt har tagit fram ett familjestödsprogram för familjer med barn med kariessjukdom.
- **Kvinnokliniken** har tagit fram digitalt föräldrastöd samt påbörjat riktade insatser på vissa familjecentraler mot framförallt arabisktalande föräldrar.
- **Rättspsykiatri** har ökat handledning till familjeombuden om hur de kan ge föräldrastöd till patienterna i sitt föräldraskap samt hur de kan stötta närstående vid behov.
- **Rättspsykiatri** har utökat med fler aktivitetsrum, vilket ger möjligheter för alla föräldrar och närstående som vårdas där att skapa något åt sina barn, t.ex. väskor, smycken och kläder. Under 2025 har det skett en ökning av att patienter som vill skapa gåvor till sina närstående barn som de kanske inte har träffat eller pratat med på länge. En gåva kan stärka relationen mellan barn och närstående som vårdas hos rättspsykiatri.
- **Specialistpsykiatri** har under året arbetat med riktade insatser för föräldraskapsstöd.
- **Vårdcentralen Alvesta** har genom sina familjerådgivare hållit en uppskattad utbildning för familjer med utländsk bakgrund; "Föräldraskap i Sverige".
- **Ögonkliniken** har förbättrat den skriftliga information de ger till föräldrar när deras barn ordinerar lappbehandling, samt skapat en ny skriftlig infolapp som heter "Hur hålla motivationen uppe?" för de föräldrar som har det svårt att genomföra sitt barns behandling.
- **Hälsa och utveckling: Akutgeriatriska verksamheten** har under sommaren haft ett fåtal barn som behövt inläggande vård med luftsmittor, i samråd och med stöd av barn- och ungdomskliniken.
- **Akutkliniken** har infört lustgas för smärta hos barn och unga på akuten i Växjö.
- **AV-media** har tillsammans med **Folkhälsa och social hållbarhet** genomfört ett arbete inom ramen för DigiPuls 2.0. Syftet är att öka barns aktivitet med hjälp av digitala verktyg.
- **Barnhälsovården Teleborg** lät under det första halvåret en BVC-sjuksköterska bli vårdkoordinator för de yngsta barnen för att hitta och fånga upp de barn som ofta sökte vård på BVC, VC eller barnakuten.

- **Bild- och funktionsmedicin** har optimerat sitt barnprotokoll på datortomografin i syfte att ytterligare minska på stråldoserna till barn.
- **Familjehälsan** har infört tidig första kontakt för barn 0–6 år som har utvecklingsavvikelse.
- **Folkhälsa och social hållbarhet** har under MAT2025 genomfört seminarier om mat, klimat och framtid riktad till ungdomar på gymnasiet. Två seminarier fokuserade på mat och måltider för elever och barn med NPF för vuxna som möter dessa barn. Det hölls en kick-off med en praktisk workshop kring matmiljöer som främjar hälsa hos barn och unga.
- **Folktandvården** har utökat munhälsoprogrammet med lektioner och fluoridsköljning i skolor i områden med ökad kariesförekomst.
- **Primärvården** signalerar att det förebyggande arbetet med goda levnadsvillkor blir nedprioriterat i förhållande till de medicinska prioriteringarna.
- **Rehabkliniken** har genom samarbetet med BUSIK tagit viktiga steg för att minska risken för vårdglapp när barn och unga med långvarig smärta går från barn- till vuxenvård. Samverkan, gemensam syn på smärta och tidig planering skapar bättre förutsättningar för unga att utveckla funktion, självständighet och framtidstro.
- **Specialistpsykiatrien** har tillsatt en grupp för vardagsstruktur för barn och unga.
- **Verklighetslabbet** har genomfört tre workshopar för Barnprocessen, vars uppdrag handlar om att förbättra vården för barn och unga med psykisk ohälsa i Kronoberg. Det har handlat om att utforska hur Region Kronoberg, skola och socialtjänst i Alvesta kommun och Ljungby kommun kan jobba tillsammans för att minska behovet av ADHD- och autismsdiagnos hos barn och unga, samt att kartlägga vilka insatser som görs i nuläget.
- **Vårdcentralerna Alvesta och Moheda** har bjudit in 3-åringar inför deras besök på BVC. En pedagog har läst sagor i väntrummet och när de varit färdiga med sitt besök har de fått en bok. Vid hembesök vid 15 månader har de med sig Bokpåsar som familjen lämnar tillbaka till BVC eller biblioteket.
- **Vårdcentralen Ingelstad** har påbörjat ett arbete med livsstilsbesök för unga.
- **Vårdcentralen Markaryd** har startat en satsning på språkutveckling hos alla barn. De har även ökat barns aktivitet genom att anordna en aktivitetsbana i korridoren med ett aktivitetslopp.
- **Vårdcentralen Rottne** har inlett ett försök med egenmonitoring av barn med astma, följt av vårdcentralens astma/KOL-sjuksköterskor. Detta ger barnet och vårdnadshavare verktyg för att bättre lära känna sina symtom på förändring och att då justera dosen inhalationsläkemedel.
- **Ögonkliniken** har tillsammans med samordnare för **Barnhälsovården** sett över och standardiserat sättet som ena ögat täcks över vid synscreening på BVC, för att säkerställa att alla barn, oavsett vilket BVC de tillhör, ska få samma förfarande vid synscreening samt minsta möjliga risk för att missas.

 Tillgängligheten inom hälso- och sjukvården har under året varit enligt följande:

Nyckelaktivitet 2025	Mål	Utfall 2017	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Utfall 2025
Andel remitterande patienter 1–18 år som träffar läkare på barnkliniken inom vårdgarantis 90 dagar.	90 %	98 %	92 %	91 %	96 %	90 %	87 %	70 %	66 %	77 %
Andel patienter under 18 år som fått träffa läkare vid regionens barnakut inom 4 timmar	≥90%	95 %	76 %	94 %	95 %	92 %	76 %	75 %	80 %	79 %
Andel patienter under 18 år av dem som omfattas av vårdgarantin som fick komma på ett läkarbesök i primärvården inom 7 dagar (inom 3 dagar 2020) (Helår)	100 %	94 %	94 %	94 %	92 %	96 %	94 %	92 %	92 %	94 %
Andel patienter under 18 år som omfattas av vårdgarantin och utfört planerat läkarbesök i specialiserad vård inom 90 dagar (Helår)	100 %	88 %	83 %	88 %	89 %	87 %	77 %	80 %	73 %	86 %
Andel patienter 6–18 år som fått ett besök inom 3 dagar till En väg in för barn och ungdomar med psykisk ohälsa mottagning (påbörjades 2020)	85 %	-	-	-	87 %	92 %	93 %	92 %	92 %	90 %
Andel patienter under 18 år som omfattas av psykiatriöverens-kommelsen som fått ett besök inom BUP inom 30 dagar (Faktisk väntetid helår)	80 %	48 %	38 %	51 %	69 %	62 %	51 %	46 %	60 %	58 %
Andel patienter under 18 år som omfattas av psykiatriöverens-kommelsen som har fått behandling inom 30 dagar (Faktisk väntetid helår)	80 %	62 %	44 %	49 %	62 %	64 %	35 %	26 %	27 %	53 %
Andel patienter under 18 år som omfattas av psykiatriöverens-kommelsen som fått behandling och utredning inom BUP inom 30 dagar (Faktisk väntetid helår)	80 %	48 %	31 %	35 %	49 %	44 %	23 %	17 %	17 %	23 %
Andel patienter 1–17 år med livshotande tillstånd (prio 1) som nås av ambulans inom 10 minuter	≥60%	58 %	58 %	58 %	60 %	61 %	59 %	62 %	59 %	59 %
Andel barn som har fått en hälsobedömning av sin tand-hälsa inom tandvården (2017–24: 1 och 2-åringar; 2025: 18 mån.).	95 %	85 %	84 %	96 %	78 %	79 %	77 %	81 %	81 %	58 %
Andel besökta skolklasser av tandvården i det förebyggande arbetet för förbättrad munhälsa (2017–24 årskurs 3 och 5; 2025 F-klass och årskurs 4).	100 %	87 %	87 %	100 %	100 %	-	92 %	83 %	100 %	99 %

Kommentarer till tabellen: Under 2025 har barns och ungas tillgänglighet till olika delar av vården i ökat något jämförbart med 2024. Tillgängligheten har inom majoriteten av områdena förbättrats och ligger på motsvarande eller högre nivåer jämfört med 2022. Tillgängligheten är fortsatt god till En väg in och för barn som nås av ambulans samt besök av tandvården i skolan. Fortsatt problematiskt är tillgängligheten till den vård som ges inom specialistpsykiatri barn och unga. Tandvården har under året ändrat vid vilken ålder hälsobedömningen genomförs, vilket speglas i tabellen. Förväntningen är att nästa år ska återgå till samma nivåer som tidigare år.

- **Kultur och fritid för barn och unga:** Barnhälsovården har samverkat med biblioteken inom Språkstegen gällande språkstimulerande insatser och program för barn 0–3 år på folkbiblioteken i länet.
- **BVC Teleborg** har inlett ett samarbete med bibliotekarie som kommer på föräldragrupper och till baby-café, samt som tar emot besök av föräldragrupperna på biblioteket.
- **Barn- och ungdomskliniken** har samarbetat med Musik i Syd med musik för patienter.
- **Kulturenheten** har under året särskilt prioriterat barns och ungas rätt till kulturell välfärd i de grundvillkor som reglerar verksamhet inom kultursamverkansmodellen.
- **Kulturenheten** har i sin uppföljning av 2024 års resultat visat att även om barn och unga utgör 22 % av antalet besökare, publik och deltagare inom kultursamverkansmodellen, har de utifrån prioritering på målgruppen riktat hela 47 % av sina aktiviteter till barn och unga.
- **Kulturenheten** har etablerat två nätverk med fokus på barn och unga; dels från regionala kulturverksamheter, dels kommunala kultursamordnare. Dialogsamtal med nätverket resulterade i lanseringen av den digitala utbudskatalogen Kulturkompassen, med 73 bokningsbara aktiviteter för skolan.
- **Kulturenheten** har beviljats medel till en förstudie och förberedande av arbete av Ung kultur möts, vilket är en festival arrangerad av och för unga, som bildar en demokratisk plats för ungas kreativa skapande och organisering.
- **Kulturenheten** har under året påbörjat arbete med Kulturskolorna för att möjliggöra och stärka barns tillgänglighet av kultur på fritiden.
- **Kulturenheten** har tillsammans med Sagobygden i Kronoberg och Lagans samhällsförening arbetat med en Sägenstig längst promenadstråket vid Aspudden till Åbyskolan i Lagan. Det har blivit en trygg, rolig, rörelserik och inspirerande väg till skolan som belyst sagor och sägner genom lekfullt berättande.
- **Vårdcentralen Braås** har kontakt med fritidsgården i Braås via projektet jämlik vård, för att nå barn och unga.
- **Vårdcentralen Kungshögen** har arrangerat Bamseloppet på familjecentralens dag för att inspirera barn till att röra på sig.
- **Stadsutveckling och landsbygdsutveckling:** Regional utveckling har inom ramen för BY2030 ett projekt där barn och unga inkluderas inom begreppet samhällsinvånare.

■ **Utbildning och stöd inom förskola, grundskola, gymnasiet och särskola:**

AV-media har haft uppsökande verksamhet i länet för att träffa skolledare och personal och visa möjligheter med digitala verktyg för ökat lärande och för att bättre kunna anpassa undervisningen till elevers olika förutsättningar.

■ **Barnhälsovården** har under året inlett samverkansmöten med förskolan och socialtjänstens tidiga insatser. Planering påbörjad för hembesök tillsammans med representant från förskolan till barn som inte går på förskolan vid 2,5 års ålder, med mål att öka deltagandet i förskolan.

■ **Barnhälsovården** har tillsammans med smittskyddsverksamheten träffat förskolepersonal för kompetenshöjande samverkan kring smitta i förskolan.

■ **Kulturenheten** har under året erbjudet ett kvalitativt och ofta subventionerat kulturutbud anpassat efter skolans förutsättningar. De har utvecklat ett digitalt verktyg för förskola, grundskola samt anpassad grundskola för att hitta och boka kvalitetssäkrat kulturutbud.

■ **Kulturenheten** har stöttat Författarcentrum Syd som under året har bidragit till att öka barns kreativa och språkliga förmåga samt inspirera till det lustfyllda lärandet genom projektet Berätta mera!

■ **Regional utveckling** har genom Yrkesdagen lockat elever i årskurs 6 och 9 att bli intresserade av alla yrken, även sådana med ojämn könsfördelning. Inför Yrkesdagen fick elever och vårdnadshavare en fördomsutmaning kopplat till yrken och kön. Eleverna har fått möjlighet att prova samt lära sig mer om de bristyrken som finns i länet för att öka valkompetens, motivation och bättre förutsättningar att nå målen i skolan.

■ **Regional utveckling** har genom Makerbussen haft uppsökande verksamhet för att ge lärare från årskurs 4–9 möjlighet att boka upplägg med inspiration kring naturvetenskap och teknik för eleverna.

4. Fördjupning: Barnrättsbaserade beslut

Vid alla åtgärder som rör barn ska i första hand beaktas vad som bedöms vara barnets bästa (Barnkonventionen, artikel 3)

Under 2025 hade 99,3 % av alla beslut som rör barn ett barnrättsperspektiv!

En genomlysning av beslut i nämnder, styrelsen och fullmäktige visade att under 2025 hade 152 av 153 beslut/remissvar vars innehåll berör barn haft ett barnrättsbaserat beslutsunderlag/barnrättsperspektiv.

Rättspraxis

Barnkonventionen blev lag 1/1 2020 och fem år av rättspraxis visar att det är främst två artiklar som ställer krav på regionen: artikel 3 om att en bedömning av barnets bästa måste göras vid beslut som rör barn, samt artikel 12 om barns rätt till delaktighet och inflytande. Övriga artiklar i barnkonventionen fylls med innehåll utifrån hur de påverkas av principen om barnets bästa.

Rättspraxis har även visat att kravet på en barnkonsekvensanalys är tillämplig genom 13 kap. 8 § i kommunallagen som säger att invånare kan överklaga beslut i nämnd, styrelse eller fullmäktige som strider mot lag. Om lagkravet på en bedömning av barnets bästa inte har uppfyllts kan förvaltningsrätten upphäva beslutet. Förutom de positiva aspekterna av att få barnrättsperspektiv i beslut belysta, tjänar ett barnrättsbaserat beslutsunderlag även till att undvika att beslut överklagas till förvaltningsrätten. Region Kronoberg var den första regionen i landet som fick ett beslut överklagat bland annat för att det saknades ett barnrättsbaserat beslutsunderlag som klargjorde barnets bästa. Ärendet gick vidare till kammarrätten som fann att vi hade följt lagkraven i barnkonventionen eftersom en tidigare bedömning av barnets bästa även bedömdes gälla för det överklagade ärendet.

Varför bedöma barnets bästa?

Den främsta anledningen till att bedöma barnets bästa att synliggöra barnets rättigheter *innan* ett beslut är fattat, samt vara transparenta med vad vi baserar vår bedömning av barnets bästa på.

Den största vinsten är att få syn på saker som vi kan korrigera i beslutsunderlagen redan innan beslutet fattas. Kanske har vi missat att anpassa något i beslutet för barn i olika åldrar eller för barn med funktionsnedsättningar? Kan vi ändra något så att det blir bra för barn oavsett var i länet de bor? Medför barns åsikter att vi behöver tänka om eller justera något så att beslutet blir relevant även för barn? Kan något ändras för att öka trygghet och skydd för barn?

Ibland visar analysen i det barnrättsbaserade beslutsunderlaget på negativa effekter för barn och unga. Då får vi en möjlighet vid beslutsfattandet att välja mellan att justera något för att minska de negativa konsekvenserna, att föreslå kompenserande åtgärder för att beslutet ändå ska bli så bra som möjligt för barn eller förklara varför vi behöver fatta beslut som vi vet inte blir bra för barn.

Barnets bästa väger inte automatiskt tyngst

Högsta domstolen har visat att barnets bästa ska utgöra en tungt vägande faktor i beslutsprocessen, samt att när det är möjligt ska vi välja det som blir bäst för barn. Men det är inte alltid att barnets bästa kan vara utslagsgivande när andra legitima intressen (lagkrav, andra rättighetsbärare, resurser, verksamhetsperspektiv, politiska ståndpunkter) kolliderar med barnets intresse. Vid en avvägning mellan barnets bästa och andra intressen kan det vara motiverat att fatta beslut som inte är förenligt med barnets bästa - om det motstående intresset är proportionerligt, legitimt och viktigt.

Vad innebär det att bedöma barnets bästa?

För att komma fram till vad som kan anses vara barnets bästa har FN:s Barnrättskommitté klargjort vad som bör ingå i en barnkonsekvensanalys:

- **Förbud mot diskriminering** (artikel 2): Vi behöver förstå hur beslutet påverkar barn och unga för att säkerställa att det blir så bra som möjligt, för så många barn som möjligt, samt skapa en transparens om det finns grupper av barn som beslutet inte blir det bästa för. Syftet är att säkerställa att alla barn får tillgång till sina rättigheter och inte diskrimineras på någon grund som exempelvis ålder, kön, etnicitet, socioekonomisk bakgrund eller bostadsort.
- **Barnets bästa** (artikel 3): Enligt FN:s Barnrättskommitté ska vi fatta beslut som är förenliga med lagkrav, nationella styrdokument, forskning och evidens. Detta för att öka likvärdigheten i hur barnets rättigheter säkerställs i hela landet. Vi tar även med i beaktan relevant praxis från andra regioner och viktig egen kunskap från våra verksamheter.
- **Delaktighet och inflytande** (artikel 12): Ju större påverkan beslutet får i barnens liv, desto viktigare att beakta barns åsikter i ärendet. Om vi fattar beslut som berör barn utan att ta hänsyn till barns åsikter handlar det om med vuxengissningar kring vad som blir bra för barn. Ett smart användande av skattepengar inkluderar barns delaktighet för att säkerställa att beslut blir relevanta även för barn. Detta rättighetsperspektiv är den svagaste länken i regionens barnrättsbaserade beslutsunderlag. Det saknas många gånger relevant information från barn och unga, något som ibland bortförklaras med hänvisning till tidsbrist men oftast saknar närmare förklaring.
- **Negativa och positiva konsekvenser**: Region Kronobergs förtroendevalda har lyft fram vikten av att de får ta del av vilka identifierade negativa och positiva konsekvenser som ärendet kan få för barn och unga. Dessa sammanfattar viktiga barnrättsperspektiv i analysen och ger en överskådlig bild av olika hänsyn som behöver vägas i beslutet.
- **Slutsats om barnets bästa**: Sist i det barnrättsbaserade beslutsunderlaget görs en bedömning kring om beslutet kan anses vara förenligt med barnets bästa. Om det endast delvis eller inte alls bedöms vara förenligt med barnets bästa bör kompenserande åtgärder övervägas för att beslutet ändå ska bli så bra som möjligt för barn och unga.
- **Beslutet**: Inför beslutet ska beslutsfattare läsa det barnrättsbaserade beslutsunderlaget, ta del av analysen kring hur ärendet förhåller sig till barnets bästa och avgöra hur tungt barnets bästa kan väga i beslutet. Beslutsfattare är inte bundna vid det som framkommit i analysen. Barnets bästa ska väga tungt, men annat kan väga tyngre. Om beslutet går emot det som bedöms vara barnets bästa bör beslutspunkten motivera varför annat anses vara legitimt och viktigare, samt om beslutet är proportionerligt (nödvändigt, lämpligt och rimligt i förhållande till sitt syfte).

Fortsatt utveckling av barnrättsbaserade beslut inom Region Kronoberg

Det är en fantastisk bedrift att Region Kronoberg lyckats etablera ett kontinuerligt arbetssätt för att belysa barnets rättigheter som en av många aspekter att beakta vid beslut i nämnd, styrelse och fullmäktige. Vi är sannolikt den region som lyckats få till bäst genomförande i alla beslut.

Vi har även påbörjat arbetet med att barnrättssäkra regionens olika ledningsgrupper, där ledningsgrupperna för Barn- och ungdomskliniken, Habiliteringen och Specialistspsykiatrien var tidigt ute. Numera har även sjukhusvården rutiner på plats för att på ett enkelt sätt kunna inkludera ett barnrättsperspektiv i ledningsgruppsbeslut som rör barn. Det finns en plan för att på liknande sätt barnrättsbasera övriga ledningsgrupper inom regionens verksamheter.

5. Barnrättsbaserad verksamhet

Region Kronoberg arbetar utifrån ”Strategin för att stärka barnets rättigheter i Sverige” för att förverkliga barnkonventionens principer och krav. Alla verksamheter där barn är berörda ska arbeta barnrättsbaserat. Följande åtgärder har genomförts under året:

- **Nyhetsbrev – barnrättsfrågor och våldsutsatthet** utkom under året vid tre tillfällen, med aktuell information, lagförändringar samt intern och extern information som är bra för hälso- och sjukvården samt tandvården att ha koll på.
- **Familjeombud:** Under 2025 har det funnits **178 familjeombud**. Uppdraget omfattar barnets rättigheter, barn som far illa, våld i nära relationer och barn som närstående samt samverkan inom Kronobarnsmodellen. Familjeombuden har varit verksamhetsinterna resurser och har bidragit till en höjd medvetenhet och kunskap inom områdena samt till att utveckla och uppdatera relevanta verksamhetsrutiner.
  - Under året har två nätverksmöten och två grundutbildningar genomförts.
  - 15 verksamheter har genomfört **kartläggning av personalens kunskap** inom familjeombudens ansvarsområden, med uppföljande kompetenshögjande insatser.

Barnrättsbaserade beslutsunderlag ska användas vid beslut som påtagligt och direkt påverkar barn och ungdomar:

- En genomlysning av beslut i nämnder, styrelsen och fullmäktige visade att det under 2025 har tagits 153 beslut/remissvar vars innehåll direkt och påtagligt berör barn. Barnrättsbaserade beslutsunderlag/barnrättsperspektiv har använts i 152 av dessa ärenden. Det innebär att 99,3 % av alla besluten som rör barn har inkluderat barnrättsperspektivet, vilket är ett enastående resultat!

INSTANS	Antal ärenden 2025	2022	2023	2024	2025
TOTALT FÖR REGIONEN	152 av 153 ärenden	92 %	88 %	93 %	99,3 %
Regionfullmäktige	23 av 23 ärenden	100 %	80 %	95 %	100 %
Regionstyrelsen	30 av 30 ärenden	81 %	94 %	95 %	100 %
Hälso- och sjukvårdsnämnden	53 av 54 ärenden	100 %	76 %	93 %	98 %
Kulturnämnden	8 av 8 ärenden	100 %	100 %	67 %	100 %
Regionala utvecklingsnämnden	12 av 12 ärenden	92 %	100 %	100 %	100 %
Trafiknämnden	20 av 20 ärenden	91 %	89 %	90 %	100 %
Nämnden för folkhälsa och vårdval	6 av 6 ärenden	-	83 %	100 %	100 %

- Under 2025 saknades endast ett enda ärende i nämnder, regionstyrelsen och regionfullmäktige ett barnrättsbaserade beslutsunderlag på grund av en felaktig bedömning om att ärendet inte berör barn. En del ärenden behöver bättre kvalitet i analysen. En konsekvensanalys som slentrianmässigt fyller i att alla barnets rättigheter är tillgodosedda (gröna rutor), även områden inte relevanta för ärendet, tillför inget. En analys av relevanta barnrättsligt perspektiv kräver ställningstagande. Det är önskvärt att i högre utsträckning inkludera barns egna åsikter i analyser, vilket i sin tur kräver framförhållning och planering.

■ Följande **arbetsrutiner och riktlinjer** har under året utvecklats för att bidra till barnets rättigheter inom Region Kronobergs verksamheter:

- **För hela hälso- och sjukvården** har följande dokument uppdaterats under året:
  - samverkansrutin för Läns gemensam handbok kring könsstympning av flickor och kvinnor i Kronoberg
  - rutin för samverkan i länet kring väntat / nyfött barn
  - rutin för skyddade personuppgifter
  - rutiner för röntgen kring remisser vid misstänkt våldsutsatthet
  - lathund för orosanmälan
  - rutin för dokumentation i skyddade anteckningsmallen Våldsutsatthet
  - blanketten för orosanmälan
  - flödesscheman för barn som far illa, våld i nära relationer, sexuella övergrepp, människohandel och prostitution
  - hr-rutin orosanmälan kring anställdas barn
  - mall för rutin kring våldsutsatthet och barn som far illa
  - riktlinje för patienter med skyddade personuppgifter
  - varningssignaler hos våldsutsatta patienter
  - samtyckesrutin för En väg in
- **Anestesikliniken** har schemalagd tid för utvecklingsgruppen barn på IVA, en månad varje år fokuserar de extra på barnperspektivet.
- **En väg in, Familjehälsan, Primärvårdsrehab** har tagit fram en rutin för hantering utifrån ny lag kring byte av juridiskt kön.
- **En väg in** har tagit fram en rutin kring barns rätt att söka vård utifrån ålder och mognad, kopplat till samtycke.
- **En väg in och habiliteringen** har tagit fram en gemensam rutin för barn inom habiliteringen som önskar insats vid psykisk ohälsa.
- **Habiliteringen** har påbörjat ett mer strukturerat arbete kring våld i nära relationer, med särskilt fokus på barnperspektivet.
- **Kronobarnsmodellen** har fått under året uppdaterat instruktioner kring dokumentation i Barnets plan, kontaktvägar i länet, påbörjat revidering av Barnets bästa-hjulet, vidareutvecklat praxismodellen så att skillnaden mellan Barnets bästa-ansvarig verksamhet och samordnare av Samverkansmöten runt Barnets plan blivit tydligare. Det har påbörjats en harmonisering mellan Kronobarnsmodellen och satsningen ”Vad är viktigt för dig?” med hjälp av Barnets bästa-hjulet.
- **Onkologkliniken** har tagit fram en rutin för att identifiera och agera vid våldsutsatthet.

- **Rättspsykiatri** har tagit fram rutin och checklistor för barnbesök för att öka likvärdig tillgänglighet och bemötande. De har även reviderat rutin och checklistor för orosanmälan och dokumentation.
- **Vårdcentralen Åseda** har tagit fram en rutin för att göra en strukturerad undersökning av både pojkar och flickors yttre genitala för att i första hand hitta avvikelser.
- **Ögonkliniken** har utvecklat skriftlig rutin för standardiserade frågor om våldsutsatthet som ska ställas till alla barn med vissa diagnoser.
- **Övriga verksamheter** som rapporterar att de stärkt sina rutiner kring barn som far illa samt våldsutsatthet är Akutkliniken, Allmänpsykiatri barn och unga vårdval, Lasarettshab, Onkologen, Palliativa teamet, Primärvårdens hälsoenhet Växjö, Specialistpsykiatri, Ögonkliniken samt Vårdcentralen Alvesta, Achima Care Lammhult, Moheda, Ryd, Skärvet, Sländan, Teleborg och Tingsryd.

Följande **kompetensutvecklingsinsatser** har berört barn och/eller barnets rättigheter inom under 2025:

- **Akuten** har tagit fram veckoövningar för att öka kunskapen om dokumentation vid våldsutsatthet samt kring orosanmälan.
- **Barnhälsovården** har utbildad BHV-sjuksköterskor i att leda föräldragrupper. Målet är att öka deltagandet i föräldragrupper på BVC.
- **Barnhälsovården** har utbildat nya BHV-sjuksköterskor om hur våld påverkar små barn samt om att ställa frågor om våldsutsatthet.
- **Barnhälsovården** har utbildat kring kvinnlig könsstympning.
- **Folkhälsa och social hållbarhet** har redovisat resultatet från barn- och ungdomsenkäten för Ungdomsmottagningarna.
- **Folktandvården** har under året skapat en arbetsgrupp för att stärka arbetet kring våld i nära relationer.
- **Kulturenheten** har erbjudit fortbildningsinsatsen Lek en bok, tillsammans med Biblioteksutveckling Blekinge Kronoberg, för att stärka bibliotekspersonal i länet i att arbeta med processdrama och stärka barns språkutveckling genom lek och drama.
- **Kulturenheten** har stärkt kompetensen hos kommunala samordnare av kultur i skolan. Barnkulturnätverket har arbetat med temat kultur i skolan utifrån läroplanen och barnkonventionen.
- **Rättspsykiatri** rapporterar att de under året har genomfört kompetenshöjande insatser inom sårbarheter, riskfaktorer och skyddsfaktorer, hur det är att vara en familj när någon i familjen vårdas inom rättspsykiatri, att växa upp med alkohol och andra droger, vilka faktorer som kan leda till ökad risk för att involveras och utnyttjas av kriminella gäng, våld i nära relationer, HBTQ och mäns erfarenheter och hur ska stöd utformas, att ställa frågor om våld, att läka efter sexuellt våld, om kvinnlig könsstympning samt den nya socialtjänsten.

- **ST-läkare** har utbildats i likabehandling, förbud mot diskriminering och trakasserier.
- **Vårdcentralen Ryd** har utbildat BHV-sjuksköterskor inom tobaksavvänjning samt modellen hälsosamtal för att kunna främja hälsan hos alla i familjen.
- Följande verksamheter haft **utbildning om barnkonventionen samt barn som närstående**: Anestesikliniken, Barn- och ungdomskliniken, Bild- och funktionsmedicin, En väg in, Familjehälsan, Kirurgkliniken, Kvinnokliniken, Lasarettshab, Onkologkliniken, Rättsspsykiatri, Ögonkliniken samt Vårdcentralerna Alvesta, Braås, Lagan, Moheda, Rottne, Sländan, Teleborg och Åseda. Dessutom har barnrätt ingått som en del av YH-utbildningar inom specialistsjuksköterskor barn samt tandsköterskeprogrammet.
- Följande verksamheter har fått **utbildning i barn som far illa, våldsutsatthet samt hedersrelaterat våld och förtryck**: Akutkliniken, Barnahus, Barnhälsovården, Bild- och funktionsmedicin, Folktandvården, Försäkringsmedicin, Habiliteringen, Kirurgkliniken, Kvinnokliniken, Lasarettshab, Onkologkliniken, Palliativa teamet, Primärvårdens hälsoenhet, Primärvårdsrehab, Rehabkliniken, Rättsspsykiatri, Specialistspsykiatri, Ögonkliniken, Öron-näsa-halskliniken samt Vårdcentralerna Alvesta, Braås, Dalbo, Lagan, Markaryd, Moheda, Rottne, Sländan, Söder, Teleborg och Åseda. Dessutom har dessa ämnen ingått som en del av YH-utbildningar inom barnsjuksköterskeprogrammet, sjuksköterskeprogrammet samt tandsköterskeprogrammet.
- Följande **vakanser och rekryteringsutmaningar** har funnits under året som kan ha påverkat barnets rättigheter inom Region Kronoberg:
  - **Bild- och funktionsmedicin** har fått utbilda biomedicinska analytiker att utföra ekokardiografi på barn då det inte finns tillräckligt med läkare som har kompetens att utföra dem.
  - **Ögonkliniken** lyfter att de under året haft vakanta läkartjänster och brist på barnoftalmolog till följd av tjänstledighet. Hyrläkare har saknat barnkompetens och inga sökande har den barnkompetens som efterfrågas. De har även haft långtidssjukskrivningar bland ortoptisterna. En av optikerna har gått ortoptistutbildning under 1 år. Sammantaget gör det att väntetiderna är långa även om antalet väntande har minskat något jämfört med föregående år.

6. Kommentarer till barnbokslutet

Rapporteringen från regionens olika verksamheter visar att det pågår otroligt mycket för att på olika sätt stärka barnets rättigheter inom hälso- och sjukvård, kultur, länstrafik, regional utveckling samt tandvård. Samtidigt är exemplen i barnbokslutet endast ett axplock av alla aktiviteter som pågår.

Det mest utmärkande i årets barnbokslut är det fantastiska resultatet att barnkonsekvensanalyser genomfördes i 99,3 procent av alla beslut som berörde barn i nämnder, regionstyrelsen och regionfullmäktige. Sedan 2022 har resultatet varit 88-99 procent, vilket visar att **rutinerna kring barnrättsbaserade beslutsunderlag blivit en integrerad del av beslutsprocessen**. En utvecklingsresa har påbörjats för regionens ledningsgrupper för att få till ett barnrättsperspektiv när deras beslut berör barn och unga.

Sammantaget har **tillgängligheten för barn inom hälso- och sjukvården** blivit något bättre jämfört med föregående år. Inom specialistpsykiatri för barn och unga har tillgängligheten ökat för behandling inom 30 dagar, medan tillgängligheten till utredning fortsatt är låg. Familjehälsans möjlighet att ta emot logopedremisser för barn 6–18 år är en välkommen förbättring av barns rätt till vård och behandling.

En trendspaning i verksamheternas rapportering för 2025 är att många aktiviteter har genomförts i ett **förebyggande och främjande syfte**, för att undanröja undvikbara negativa konsekvenser som skulle kunna uppstå senare i barnens liv.

- **Samverkan som förebyggande insats** är tydlig inom barnhälsovården. Tillsammans med socialtjänst, förskola, familjehälsan och föräldra- och barnhälsovårdspedagogerna stöttar de föräldrar för att förebygga ohälsa och ogynnsamma levnadsvanor samt öka mottagligheten för att ta emot samhällets stöd till både barn och föräldrar.
- Förebyggande insatser har sett till **barns hela livssituation**. Under året har regionen underlättat för nyfödda barn att ha sina föräldrar och syskon närvarande. Barn som närstående har uppmärksammas i akuta situationer och när föräldrar har långvarig smärta.
- Främjandearbetet handlar även om att **stärka föräldrars förmåga**. Det har genomförts aktiviteter för att motivera deltagande i föräldragrupper. Riktad information till föräldrar har tagits fram med syfte att stärka deras förmåga att stötta sitt barns hälsa och utveckling.
- Olika sätt att **förebygga obesitas** hos barn har inkluderat motionslopp, hinderbanor, en sägenstig i Ljungby och information till föräldrar om vikten av barns fysiska aktivitet.
- Inom **förskola och skola** har förebyggande insatser genomförts för att förebygga smittor i förskolan, minska karies, underlätta yrkesval bortom könsgränser, samt genom digitala verktyg öka lärandet utifrån elevers olika förutsättningar.
- **Samtidigt flaggar primärvården för att det förebyggande arbetet med goda levnadsvillkor blir nedprioriterat i förhållande till de medicinska prioriteringarna**, vilket helt går emot tanken på det kostnadseffektiva i att satsa på främjande och förebyggande insatser för barn. Ett sådant kortsiktigt prioriterande lär få långsiktiga negativa och mer kostsamma konsekvenser för både barn och hälso- och sjukvården.